

Päihdetoipujat elämysmatkalla

”Koskenkorvapullo on köyhän miehen ooppera” - näin kuulin sanottavan parikymmentä vuotta sitten kun pyristelin viinasta eroon ja elämä raittiina tuntui yksitoikkoiselta ja harmaalta. Kun valkoviinipullot piti jättää ostamatta, oli edessä kuiva ja ikävä viikonloppu. Mihin mennään, mitä tehdään, mitä syödään, mitä juodaan. Arki tuntui usein liian tasaiselta ja harmaalta. Aina sitä samaa...

Päihdekuntoutujat ovat sekä samanlaisia että erilaisia. Mutta aika moni meistä aika ajoin kaipaa elämäänsä jotain uutta, ennen kokemattonta – jopa jännitystä, vauhtia ja vaarallisia tilanteita, seikkailua - irtiottoa tutusta ja tavallisesta. Moni haluaa haastaa itsensä. Moni haluaa tietää, vieläkö pärjäisin ja jaksaisin. Maiseman vaihdos on ihmiselle aika ajoin hyväksi.

Elämysmatkailua lapissa

Pohjois-Lapin A-kilta on järjestänyt vuodesta 2016 alkaen Lapin vaelluksia. Ensin tehtiin soutu-retkiä pitkin Muonionjokea, sitten kohteeksi valittiin Inarijärvi. Elämysmatka, elämystapahtuma alkoi muotoutua ja kehittyä. Kalastaminen Lapin vesissä kiinnostoi ja innosti A-kiltalaisia. Inarijärvi elämys 2019 järjestettiin Kovasaareen heinäkuun alussa ja mukaanlähtijöille luvattiin ”elämyksiä luonnon ehdoilla: sää, maisemat, veden värit ja kylmyys, kalalajit ja saaliin koko, yötön yö, välineiden toimivuus, tuulen suunta, aallon korkeus ” - nämä kaikki kuuluivat pakettiin.

Iso osa matkaanlähtijöistä oli vanhoja konkareita, aiemminkin mukana olleita. Mutta oli myös uusia A-kiltalaisia. Yhteistä oli halu kokea jotakin mitä voi sanoa elämykseksi. Kalastaminen Inarijärvestä oli päätavoite. Siihen oli varauduttu ottamalla mukaan mahdollisimman hyvät välineet ja varusteet.

Pohjoisen Suomen A-kiltojen vapaaehtoiset ovat ideoineet ja toteuttaneet nimenomaan Lapin alueelle suuntautuvia extreme -retkiä. Nykyisenkaltainen elämysmatka on suunnittelultaan ja toteutukseltaan vaativa prosessi. Kohde, kuljetukset, varusteet, ravitsemus, välineet... kaikki on hoidettava turvallisesti ja realistisesti. Järjestäjiltä vaaditaan ”ammattillista otetta”. Inarijärvelle lähdetään ”vakavissaan” ja huolellisesti varustautuneena. Kukin lähtijä saa järjestäjiltä kutsun liitteenä turvallisuusasiakirjan ja varusteluohjeet. ”Pomoa pitää totella – sooloilu on vaarallista”.

Ryhmässä pärjää jokainen

Olen ollut mukana Muonionjoen vaelluksella yhden kerran ja kaksi kertaa Inarijärven elämysmatkalla. Olen pärjännyt, pysynyt porukassa, osallistunut voimieni mukaan, viihtynyt. Metsä hoitaa ja vesi lumoa. Yhdessä on iloittu ja nautittu. Talokotoihin olen ottanut osaa kykyjeni mukaisesti. Minua on opastettu ja rohkaistu. En ole ”hyvä jätkä” mutta en myöskään ole ”herkkähipiäinen”. Se tunne, että pärjään, on upea tunne. Minua ei ole kohdeltu silkkihansikkain ja reilu ystävyys ja rehellinen kannustus on tullut juuri oikealla hetkellä. Joka tapauksessa on pitänyt mennä oman mukavuusalueen ulkopuolelle.

Inarijärvestä saa isoja kaloja. Niitä pyydystettiin sekä veneestä että rannoilta. Saaliiksi saatiin siikaa, taimenta, nierää, harjusta, rautua, haukea ja ahventa. Pienoista kilpailuakin syntyi saaliin määrästä ja kalojen koosta. Välineistöä vertailtiin. Kaverilta sai hyviä vinkkejä. Kaikki saalis valmistettiin ja syötiin. Opittiin erilaisia valmistustapoja ja maustamista. Makuelämykset synnyttivät keskusteluja terveellisestä ja monipuolisesta ravitsemuksesta. Nautittiin superruokaa, kun aamupuuron päälle ripoteltiin luonnonmarjoja.

Kukin meistä sai kertoa järjestäjille, ”kuinka Inarijärvi elämys 2019 on tukenut päihteetöntä elämääni”. Vastausten pohjalta toimintaa pyritään kehittämään. Tällä elämysmatkalla käytössä olivat myös digilaitteet. Osallistujat kuvasivat, videoivat, taltioivat, somettivat. Materiaalia kiiti A-kiltaväen nähtäväksi ja kuultavaksi reaaliajassa. Meillä oli seuraajia ja tykkääjiä. Viestit kertoivat, että olemme toteuttamassa A-Kiltojen Liiton ajatusta ”luonto voimaannuttaa ja tukee päihdekuntoutujan toipumista”.

Mukana olleena voin suositella tämänkaltaisia elämysreissuja myös naisille. Naisten osuus on tähän saakka ollut vähäistä. Miksi? Mitä sille voi tehdä? Retkeilytaitoja voi oppia. Oman mukavuusalueen ulkopuolelle kannattaa mennä. Päihdeongelmainen nainen voi opetalla elämään miesten kanssa tasa-arvoisessa ihmissuhteessa. Vihdoinkin. Yhden varoituksen haluan sanoa kaikille mukaan lähtijöille: Lapin reissuihin voi jäädä koukkuun!

Riitta Keuramo
Jyväskylän A-kilta ry

Kirjoittaja on pitkänlinjan A-kiltalainen Jyväskylän A-killassa ja toiminut erilaisissa tehtävissä A-Kiltojen Liitossa, muun muassa puheenjohtajana 2003–2008.